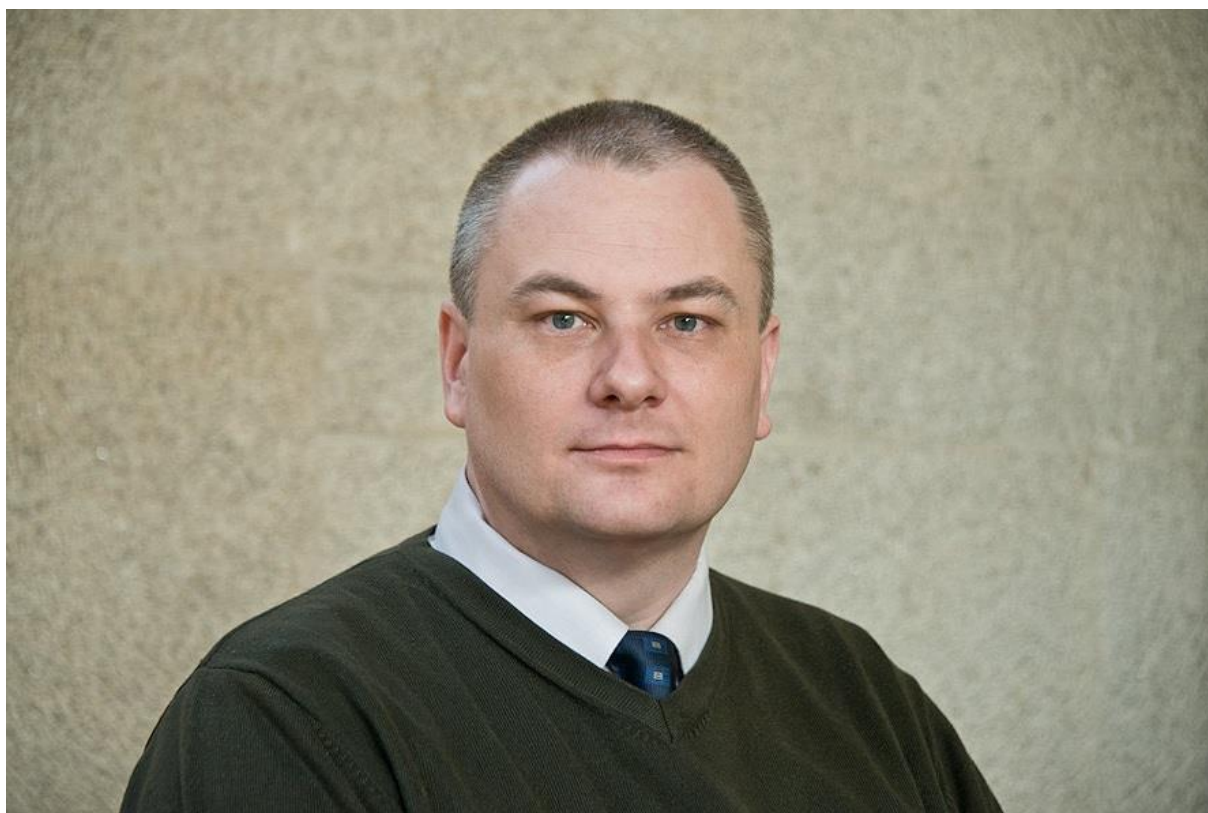

Některé změny bolí, ale je třeba ochránit autonomii fakulty

- [Tisk](#)

pátek, 18. srpen 2023 08:21

Děkan Katolické teologické fakulty Univerzity Karlovy profesor **Vojtěch Novotný** se zamýšlí nad rozpravou o podfinancování vysokých škol. A nastiňuje, jak se s tím vypořádává fakulta, kterou od února 2022 vede z pozice děkana už ve svém druhém volebním období.

Jak vnímáte rozpravu o podfinancování vysokých škol?

Ohledně navýšení příjmů zatím nepřinesla nic konkrétního. Ústila v požadavek, aby univerzity optimalizovaly výdaje, což je eufemismus pro to, že mají šetřit nebo si mají najít peníze někde mimo státní rozpočet. Tento apel je přenášěn na fakulty, respektive na jejich vedení.

Týká se to i Katolické teologické fakulty UK?

Ano. Když v červnu jednala ekonomická komise univerzitního senátu o tom, jak se budou rozdělovat peníze v roce 2024, zaznělo, že zvláštní příspěvek pro teologické fakulty a CERGE (coby nejmenší součásti) je podmíněn „efektivizací“. V diskusi dokonce padlo, že by se teologické fakulty mohly sloučit, nebo by se na ně mohla uvalit jakási „nucená správa“.

Co na to říkáte?

K takovým výrokům nevidím důvod, ale to neznamená, že nezaznívají a že nemohou inspirovat k činům. Co se našeho hospodaření týče, je řádné, vyrovnané a transparentní. Vzhledem k tomu, že malá fakulta musí analogicky zvládnout mnoho z toho, co ty velké, ale úspornějším způsobem, si dokonce dovoluji vyslovit domněnku, že v některých oblastech jsme nadprůměrně efektivní.

Takže nebudete na podnět té komise reagovat?

Nemůžeme si dovolit, aby příspěvek fakultě poklesl. Zejména v době, kdy rostou všechny náklady. A vždycky je co zlepšovat. V létě jsme upravili strukturu kateder a snížili počet oddělení děkanátu. Slibujeme si od toho kvalitnější organizaci práce a lepší zastupitelnost. Musíme revidovat také některé pracovní poměry. Tyhle změny bolí a budí mrzení, ale jsou nutné, abychom ochránili autonomii fakulty, obdrželi dostatečnou peněžní podporu, kofinancovali projekty, udrželi co nejvíce klíčových pracovních míst a mohli případně přikročit k přijetí zaměstnanců, kteří budou posouvat fakultu k lepšímu.

V čem spatřujete klíčový problém s rozdělováním financí na Univerzitě Karlově?

Principy rozdělování prostředků jsou složité. Těžko se v nich lze orientovat a odvodit účinnou strategii. Jen výkonová část už sleduje patnáct priorit! Potřebujeme *win-win* řešení, aby neplatilo, že si jedna součást může polepšit jen na úkor jiné. A mělo by jít o model, v němž by mohla malá fakulta zůstat malá a současně být i prosperující, aniž by byla „vytýkána před závorku“. Nebo má být řečeno, že pro malé tu není místo, a pak je třeba jim po určitou dobu poskytovat výrazný prorůstový příspěvek, aby dosáhly „nadkritické“ velikosti.

Proč tedy nejste větší?

Malá fakulta je malá proto, že má pouze malé studijní programy. Tedy takové, které jsou sice zapotřebí, ale studuje je málo studentů. A to znamená malé příjmy. A to zase znamená nízké mzdy a nemožnost rozrůstat se otevíráním oborů dalších, protože není z čeho platit jejich pracovníky, prostory a provozní náklady. Navíc, nové akreditace jsou nyní s odkazem na odstraňování duplicitních oborů obtížně dostupné a navýšení financovatelného počtu studií univerzita zastropovala.

A jaké obory se u vás vlastně pěstují?

Teologie, filosofie, etika, dějiny evropské kultury, dějiny křesťanského umění. Jsou to krásné a podstatné obory. Máme devět pregraduálních a tři postgraduální studijní programy. Celkem u nás studuje asi pět stovek studentů. Přibližně týž bývá ročně počet účastníků celoživotního vzdělávání. Podíl žen je stejný jako na celé univerzitě - asi 61 procent. Kandidátů kněžství je asi osmnáct, křesťanů odhadem něco víc než polovina.

Co tedy děláte ve věci příspěvku na vzdělávání?

Především se snažíme počet studentů stabilizovat a zlepšit *graduation rate*. K tomu patří péče o včasný a bezpečný průchod studiem, uspíšená reakreditace tam, kde poklesl zájem uchazečů, snaha o akreditace nové a podbně. Například teď otevíráme bakalářský program *filosofie a etika*. Jeho rozjezd financujeme z účelového daru a z koheze. Již nyní je zřejmé, že je o obor zájem a že má velký vědecký a internacionalizační potenciál.

A co dotace na vědeckou činnost?

Výrazně jsme navýšili počet podaných projektů. V našich oborech je jich ale udělováno málo. Abych dal příklad: V letech 2018 až 2022 bylo v České republice přiděleno asi 11,5 tisíc projektů, ale přímo v teologii jich bylo mezi šest subjektů rozděleno jenom jedenáct. V tomto ohledu nemáme stejné možnosti jako jiní. Samozřejmě usilujeme i o projekty mezinárodní či zahraniční. Posilujeme související mechanismy, od definice podporovaných výstupů přes účinnější projektovou a publikační podporu až po finanční motivaci zaměstnanců.

Nepomohlo by, kdyby teologické fakulty sdílely některé podpůrné aktivity?

Tam, kde je to účelné, to už děláme. Uvítali bychom, kdyby univerzita všem součastem poskytovala určité služby, které nyní musí organizovat a hradit každá zvlášť, například v oblasti interních auditů, bezpečnosti práce, kyberbezpečnosti, právní podpory... Robustní rektorát by tak mohl být jednotkou metodickou a v některých oblastech i exekutivní. My se máme věnovat zejména výuce a vědě.

Pomáhá vám nějak katolická církev?

Pokud máte na mysli peníze, pak platí, že z hlediska církve jde o dar veřejnoprávní univerzitě. Asi jako kdyby měly soudy přispívat fakultě právnické nebo školy fakultě pedagogické. Nicméně každý rok nějaké finance dostáváme a výše nájmu je nám v budově, jež patří Arcibiskupství pražskému, snížena na čtvrtinu komerční ceny. Vedle toho je zde podpora v oblasti personální – církev pro fakultu uvolňuje některé své zaměstnance, zejména kněze, jichž má sama nedostatek.

Poslední otázka vybočí z dosavadního tématu. Klíčovou událostí naší doby je válka na Ukrajině. Zapojili jste se také do pomoci Ukrajině?

Jistě, a rádi! Především se staráme o občany Ukrajiny, kteří studují přímo u nás. Totéž děláme pro jejich ruské spolužáky, kteří po invazi vydali statečné protiválečné prohlášení. Loni i letos jsme pomohli s organizací přijímacích zkoušek na ukrajinské vysoké školy pro uchazeče, kteří dočasně pobývají na území České republiky. Letos jsme se postarali o téměř čtvrtinu z nich. Fakulta díky tomu ožila ukrajinskými studenty i během června a července, kdy tady bývá klidněji. Myslím, že to byl dobrý příklad solidarity.